

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

(підпис)

Васько Р. В.

(ПІБ)

«14» вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Когнітивна поетика: спектр досліджень

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2020 – 2021

Семестр II

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Воробйова О.П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, перекладу і філософії мови імені професора О.М. Мороховського КНЛУ

Рецензенти:

Жаботинська С.А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Валігура О.Р., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри східної філології КНЛУ

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови імені професора О.М. Мороховського, протокол № 9 від «19» січня 2017 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Воробйова О.П.

(прізвище, ініціали)

Перезатверджено з доповненнями на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови імені професора О.М. Мороховського

Протокол № 17 від «6» червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Воробйова О.П.

(прізвище та ініціали)

Перезатверджено на засіданні кафедри англійської філології, перекладу і філософії мови імені професора О.М. Мороховського, протокол № 1 від «2» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Маріна О.С.

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 19 від «19» 07 2020 р.

Голова вченої ради _____

(підпис)

Васько Р.В.

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення дисципліни:

дати сучасні знання про когнітивну природу художнього тексту та базових стилістичних явищ, етапи розвитку лінгвопоетики у традиційному та когнітивному вимірах, про витoki та напрями розбудови когнітивної поетики, про зміст когнітивних студій художнього тексту в міждисциплінарному контексті сьогодення, а також шляхи інтеграції надбань різних вітчизняних та зарубіжних шкіл та напрямів когнітивної поетики для розбудови технік когнітивно-поетологічного та емотивно-поетологічного аналізу художніх текстів; *поглибити та розвинути* вміння і навички зазначених видів аналізу художніх текстів, що сприятиме осучасненню та підвищенню рівня професійної та наукової комунікації в аспірантів як дослідників та викладачів вищої школи.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 20 год.

семінарські заняття – 10 год.

практичні заняття –   год.

консультації –   год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. Знати:

- основні поняття і базові положення теорії тексту, лінгвостилістики, інтерпретації тексту та когнітивної лінгвістики;
- принципи та етапи еволюції наукових парадигм у контексті лінгвопоетологічних студій;
- критерії ідентифікації функційно значущих елементів різножанрових художніх текстів з огляду на їхнє когнітивне підґрунтя;
- основні механізми художнього текстотворення і смислотворення.

3.2. Вміти:

- застосовувати методики лінгвостилістичного аналізу художнього тексту на різних рівнях та етапах його інтерпретації і володіти базовими техніками такого аналізу як підґрунтя для реконструкції концептуально і когнітивно значущих художніх явищ;
- ідентифікувати стилістично марковані елементи художнього тексту та визначати їхню роль у проникненні у глибинну семантику художнього тексту;
- працювати з науковою та довідковою літературою із зазначеної проблематики, у тому числі англійською мовою;
- володіти культурою усного виступу, у тому числі у формі презентацій, брати участь у науковій дискусії;
- доводити наукові гіпотези, здійснювати критичний огляд наукової літератури,
- презентувати результати наукового дослідження у формі індивідуальної і групової проєктної роботи.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Когнітивна поетика: спектр досліджень» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона забезпечує професійний розвиток аспірантів у новітній сфері когнітивної науки і спрямована на формування їх наукової обізнаності в міждисциплінарній галузі філологічних досліджень на перетині лінгвопоетики, концептології, когнітивної стилістики та мультимодальних студій. У межах цього курсу аспіранти отримують знання стосовно історіографії поетики, ключових персоналій та шкіл вітчизняної і зарубіжної лінгвопоетики в цілому та когнітивної поетики, зокрема, базових положень останньої, основних

напрямів розбудови когнітивної поетики. Курс передбачає опанування вміння проведення комплексного когнітивно-поетологічного аналізу художнього тексту із застосуванням різноманітних технік і методик у їх сполученні з традиційними методиками лінгвостилістичного і наративно-семіотичного аналізів

5. Завдання (навчальні цілі) навчальної дисципліни полягають у формуванні в аспірантів *компетентностей*, а саме: інтегральної, загальних і фахових:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (лінгвопоетики, стилістики, в тому числі у їх когнітивних відгалуженнях, інтерпретації тексту, загального мовознавства, теорії тексту), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих), що передбачає проведення досліджень та здійснення інноваційної діяльності з використанням комплексу міждисциплінарних даних.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і зарубіжної філологічної науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.
- ЗК 2. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології когнітивно-поетологічних студій різножанрових художніх текстів.
- ЗК 3. Здатність до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності в галузі лінгвопоетики, лінгвокогнітивної інтерпретації художнього тексту та суміжних дисциплін; організації, планування й прогнозування результатів наукових досліджень філологічного гатунку.
- ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей (креативність), пов'язаних з розробкою досліджень в галузі лінгвопоетики з її когнітивному вимірі.
- ЗК 6. Здатність до наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів державною й іноземними мовами.
- ЗК 9. Здатність до публічного представлення і захисту наукових результатів, виступів на наукових форумах, конференціях і семінарах, дотичних до проблематики лінгвопоетики та когнітивної поетики.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність до оволодіння значним обсягом новітніх знань в галузі філологічних, зокрема, лінгвопоетологічних і когнітивно-поетологічних, студій художнього тексту, здатність розуміти теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку, еволюцію та сучасний стан знань у галузі лінгвопоетики та когнітивної поетики, опанування відповідної термінології.
- ФК 3. Здатність формулювати наукову проблему в галузі лінгвопоетики та когнітивної поетики, робочі гіпотези стосовно власної досліджуваної проблеми крізь призму когнітивної поетики, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань міждисциплінарного гатунку.
- ФК 4. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного, зокрема, лінгво- і когнітивно-поетологічного, дослідження художнього тексту, удосконалювати традиційні методи та методики

лінгвопоетологічного аналізу й інтерпретації різножанрових художніх текстів укупі з новітніми лінгвокогнітивними тезніками їх аналізу.

- ФК 5. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати й всебічно аналізувати результати філологічних досліджень в галузі лінгвопоетики та когнітивної поетики, інформацію про наукові процеси в цих галузях, що відбуваються в Україні та в світі.
- ФК 8. Здатність до практичного використання комп'ютерних та мультимедійних технологій у підготовці презентацій та проєктних робіт з проблематики лінгвопоетики та когнітивної поетики.
- ФК 9. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою пошуку інформації з проблематики лінгвопоетики та когнітивної поетики для виконання власного наукового дослідження, у підготовці наукових публікацій.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.	<p>Аспіранти мають <i>знати</i>:</p> <p>1.1. етапи становлення поетики в цілому (в межах її мереологічної моделі) і когнітивної поетики зокрема, включаючи вітчизняні школи когнітивних студій художнього тексту;</p> <p>1.2. ключові концепції когнітивно-орієнтованих досліджень художнього тексту (власне когнітивна поетика, когнітивна стилістика, когнітивна риторика тощо) у їх подібностях і відмінностях;</p> <p>1.3. базові принципи (втілене розуміння, аналогове мислення тощо) та основні поняття когнітивної поетики (концепт і антиконцепт, художній концепт, концептуальна тропеїка, ментальні простори, можливі світи, іконічність тощо);</p> <p>1.4. новітні відгалуження досліджень художнього тексту, суміжні з когнітивною поетикою та стилістикою (мультимодальна поетика/стилістика, мобільна стилістика та ін.);</p> <p>1.5. основні методики та техніки когнітивно-поетологічного та емотивно-поетологічного аналізів художнього тексту в їхній окремішності та поєднанні.</p>	<p>Інтерактивні лекційно-семінарські з використанням презентацій у форматі PowerPoint.</p> <p>Обговорення матеріалу в режимі діалогу із постановкою проблемних питань.</p> <p>Використання елементів інтелектуальної гри.</p>	<p>Тематичний контроль: індивідуальне та фронтальне опитування; поточне тестування</p>

2.	<p>Аспіранти мають <i>уміти</i>:</p> <p>2.1. правильно оперувати методологічним апаратом когнітивної поетики в її сучасних різновидах;</p> <p>2.2. ефективно використовувати різні методики та техніки когнітивно-поетологічного аналізу художнього тексту;</p> <p>2.3. вибудовувати комплексну схему когнітивно-поетологічного та емотивно-поетологічного аналізу конкретних художніх текстів малої прозової форми;</p> <p>2.4. поєднувати новітні техніки когнітивно-поетологічного аналізу з традиційними методиками лінгвостилістичного аналізу й інтерпретації художнього тексту, зокрема у власних дослідженнях, та поетапно здійснювати такий аналіз;</p> <p>2.5. розробляти власну концепцію досліджуваного матеріалу з огляду на здобутки когнітивної поетики в термінах міждисциплінарних зв'язків.</p>	<p>Індивідуальні та групові презентації студентів за обраними темами, дотичними до матеріалу курсу.</p> <p>Усний та письмовий лінгвостилістичний аналіз коротких англомовних та українськомовних оповідань.</p>	<p>Тематичний контроль: індивідуальне та фронтальне опитування; поточне тестування; оцінювання презентацій</p>
3.	<p><i>Комунікація</i>:</p> <p>3.1. уміти робити усні презентації за матеріалами курсу згідно з індивідуальними чи груповими завданнями;</p> <p>3.2. виготовлювати необхідні роздаткові та комп'ютерні матеріали і забезпечувати зворотній зв'язок з аудиторією під час усних презентацій.</p>	<p>Індивідуальні та групові презентації студентів за обраними темами, дотичними до матеріалу курсу.</p> <p>Виготовлення роздаткових матеріалів.</p> <p>Організація наукової дискусії.</p>	<p>Тематичний контроль: індивідуальне та фронтальне опитування; поточне тестування; оцінювання презентацій; перехресне оцінювання презентацій аспірантами</p>
4.	<p><i>Автономність і відповідальність</i>:</p> <p>4.1. самостійна підготовка індивідуальних презентацій з використанням творчого підходу;</p> <p>4.2. самостійне виконання завдань з когнітивно-поетологічного аналізу художніх текстів з дотриманням принципів академічної доброчесності.</p>	<p>Індивідуальні та групові презентації студентів за обраними темами, дотичними до матеріалу курсу.</p> <p>Письмовий аналіз та інтерпретація англомовних та українськомовних прозових текстів малої форми.</p>	<p>Тематичний контроль: індивідуальне та фронтальне опитування; поточне тестування; оцінювання презентацій; перехресне оцінювання презентацій аспірантами</p>

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 1. Знати предметну галузь і праці провідних вітчизняних і зарубіжних учених, наукові школи та фундаментальні праці в галузі дослідження. Уміти опрацювати значні обсяги новітніх знань, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань в галузі філології.	+	+	+	+	+									
ПРН 2. Знати та вміти застосовувати сучасні передові концептуальні та методологічні засади науково-дослідницької та/або професійної діяльності і міжпредметні зв'язки. Уміти здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.		+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН 3. Уміти формулювати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстракт-							+	+	+	+				

досягнень і здобутків інших дослідників.														
ПРН 11. Знати та вміти застосовувати на практиці шляхи формування персональної відповідальності й автономності, уміти вирішувати непередбачувані та складні завдання у сферах наукової та освітньої діяльності.													+	+
ПРН 17. Знати та вміти застосовувати на практиці наукометричні бази даних і сучасні технології з метою забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.						+		+						

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

8.1. Форми та критерії оцінювання:

семестрове оцінювання:

1. Оцінювання усних відповідей аспірантів.

При оцінюванні усних відповідей на теоретичні питання враховується їхній обсяг і повнота, а також ілюстрування прикладами:

- «відмінно» ставиться, якщо відповідь самостійна, правильна, повна, з доречними прикладами;
- «добре» ставиться, якщо відповідь самостійна, правильна, достатня, але без прикладів;
- «задовільно» ставиться, якщо відповідь недостатня чи з помилками;
- «незадовільно» ставиться, якщо аспірант не відповідає на поставлені запитання.

2. Оцінювання тестових завдань.

- «відмінно» ставиться в разі 100 % правильних відповідей;
- «добре» ставиться в разі 90 % правильних відповідей;
- «задовільно» ставиться в разі 60 % правильних відповідей;
- «незадовільно» ставиться в разі, якщо аспірант виконав завдання на 59 % і менше.

3. Оцінювання презентацій.

При оцінюванні презентацій враховуються обсяг обробленого матеріалу, творчий характер і якість підготовки презентації:

- «відмінно» ставиться в разі максимальної візуальної та інтелектуальної насиченості презентації, наявності зворотного зв'язку з аудиторією;

- «добре» ставиться в разі достатньої візуальної та інтелектуальної насиченості презентації, наявності зворотного зв'язку з аудиторією;
- «задовільно» ставиться в разі недостатньої візуальної та інтелектуальної насиченості презентації, відсутності зворотного зв'язку з аудиторією;
- «незадовільно» ставиться, якщо презентацію не підготовлено.

4. Оцінювання письмового аналізу художнього тексту:

При оцінюванні письмового аналізу художнього тексту малої прозової форми враховуються самостійність виконаного аналізу, опора на опанований концептуально-методологічний апарат і дотичність застосованих методик аналізу:

- «відмінно» ставиться в разі повністю самостійного, творчого і глибокого аналізу з використанням дотичних методик;
- «добре» ставиться в разі самостійного, творчого, проте недостатньо глибокого аналізу з використанням дотичних методик;
- «задовільно» ставиться в разі самостійного, але недостатньо глибокого аналізу чи використання недотичних методик;
- «незадовільно» ставиться, якщо завдання виконане менше ніж на 50 %.

- підсумкове оцінювання _____ залік
(іспит / диференційований залік / залік)

- умови допуску до семестрового іспиту, диференційованого заліку, заліку:

Відвідування лекцій і семінарських занять, підготовка презентацій за обраною тематикою, виконання письмових завдань з когнітивно-постологічного аналізу та інтерпретації художнього тексту малої прозової форми, написання модульної контрольної роботи.

8.2. Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота, самостійна робота, підготовка презентацій, аналіз текстів) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування лекційних та семінарських занять позначаються «0».

По завершенню курсу напередодні заліково-екзаменаційної сесії виставляється одна оцінка за аудиторну та всі види самостійної роботи аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Ця оцінка трансформується в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, *максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру* може становити 50.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Вона оцінюється в 4-бальній системі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
неявка на МКР	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна/вечірня форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Когнітивна поетика: етапи становлення, спектр проблематики і напрями досліджень									
1.1.	Поетика в історико-типологічній перспективі. Спектр дефініцій, етапи розвитку, типологія поетик. Мереологічна модель поетик.	3	1		2	3	1		2
1.2.	Основні проблеми поетики. Проблема референції і способів репрезентації світу в художньому тексті. Проблема природи творчого і творчості в мові та художньому тексті. Проблема співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою.	4	1	1	2	4	1	1	2
1.3.	Когнітивна поетика: вихідні концепції, базові поняття та принципи. (втілене розуміння, креативність когнітивних процесів, превалювання когнітивного несвідомого/підсвідомого, прототипність концептуально-семантичної організації тексту, селективність як втілення	5	1	1	3	5	1	1	3

	когнітивних обмежень).								
1.4.	Провідні школи і персоналії когнітивної поетики. Власне когнітивна поетика, когнітивна стилістика, когнітивна риторика, мультимодальна когнітивна поетика, емпіричні студії художнього тексту. Вітчизняна когнітивна поетика.	5	1	1	3	5	1	1	3
<i>Змістовий модуль 2. Концепти і концептуальні структури крізь призму когнітивної поетики</i>									
2.1.	Концептологія: спектр дефініцій і напрями досліджень.	3	1		2	3	1		2
2.2.	Концепт: природа, визначення, способи маніфестації, типологія і шляхи моделювання. Концепт vs. поняття. Концепт vs. Антиконцепт. Лінгвоконцепт, лінгвокультурний концепт, художній концепт: подібності і розбіжності. Художня концептологія: техніки аналізу і точки росту.	4	1	1	2	4	1	1	2
2.3.	Концептуальна тропеїка: шляхи реконструкції, типологія та художні трансформації. Теорія концептуальної метафори і метонімії: загальний огляд.	3	1		2	3	1		2
2.4.	Концептуальна метафора: визначення, типологія, критерії класифікації. Явище первісної метафори. Концептуальна метафора в художньому дискурсі: механізми трансформацій.	4	1	1	2	4	1	1	2
2.5.	Концептуальна метонімія і її кореляція з концептуальною мета-	3		1	2	3		1	2

	форою. Поняття метафтонімії. Явище художньої метонімії.								
<i>Змістовий модуль 3. Ментальні простори і можливі світи в художній семантиці</i>									
3.1.	Ментальні простори як когнітивно-дискурсивні утворення крізь призму художньої семантики. Теорія концептуальної інтеграції (блендінгу): основні положення, вихідні гіпотези, персоналії в контексті когнітивної поетики.	4	1		3	4	1		3
3.2.	Типологія мереж концептуальної інтеграції. Критерій метафоричності/ неметафоричності. Критерій складності. Сюжетне напруження в ракурсі концептуальної інтеграції.	5	1	1	3	5	1	1	3
3.3.	Концепції можливих світів у художній семантиці: загальний огляд і персоналії. Основні моделі художніх світів. Теорія текстових світів.	2			2	2			2
3.4.	Основні характеристики та типологія можливих світів художнього тексту. Взаємодія можливих світів в семантиці художнього тексту.	3		1	2	3		1	2
<i>Змістовий модуль 4. Іконічність художнього тексту в контексті емоційного резонансу. Когнітивні аспекти художнього символізму</i>									
4.1.	Іконізм у мові та за її межами: загальний огляд. Теорія іконізму: етапи становлення і персоналії. Принципи іконічності (принцип лінійного порядку, дистанції, кількості). Класична типологія знаків. Типи іконічності.	3	1		2	3	1		2
4.2.	Іконічність у художній семантиці. Особливості іко-	3	1		2	3	1		2

	нічного письма: різнорівневі маніфестації. Глобальна, локальна і локалізована іконічність у художньому тексті.								
4.3.	Іконізм художнього тексту як основа емоційного резонансу. Емоційний резонанс і художня емпатія в контексті теорії дзеркальних нейронів. Способи породження емоційного резонансу в художньому сприйнятті: статичний (вбудована іконічність) і динамічний (кумулятивність) аспекти.	4	1		3	4	1		3
4.4.	Когнітивні аспекти символіки. Модель логіки символічних відношень Теренса Дікона. Художній символ в аспекті індексальності, опосередкованості кодом, іконогенності, згорнутої запрограмованості (текстовий ген), фрактальності як рекурсивної сумірності, енергіальності як емоціогенної внутрішньої напруженості. Модель інфраструктури символізму в художньому дискурсі.	4		1	3	4		1	3
Змістовий модуль 5. Техніки когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізу художнього тексту									
5.1.	Філологічна компетентність: когнітивні імплікації. Поняття інтерпретативних стратегій. Множинність інтерпретацій художнього тексту.	3	1		2	3	1		2
5.2.	Неоднозначність у художньому дискурсі: визначення і техніки зняття (ідентифікація рецептивних труд-	6	2	1	3	6	2	1	3

	нощів, реконструкція ключових концептів та їх конфігурацій, реконструкція концептуальної тропеї та вихід на глобальний концепт тексту, окреслення динаміки ментальних просторів та/або взаємодії можливих світів, побудова домінантної мережі концептуальної інтеграції, визначення ключової художньої символіки, розплутування оповідних стратегій і тактик, концептуалізація персонажних оповідних позицій, пошарове розплутування текстури за допомогою ізотопій, ритмо-синтаксичних ланцюжків, фоносемантичної і просодичної образності з подальшим їх обчисленням.								
<i>Змістовий модуль 6. Інтермедіальність, мультимодальність і мобільність у когнітивно-поетологічних дослідженнях художнього тексту</i>									
6.1.	Мультимодальна (когнітивна) поезика/стилістика: витоки, персоналії і напрями розбудови. Поняття модусу.	5	1		4	5	1		4
6.2.	Інтермедіальність, інтерсеміотичність, мультимодальність і споріднені поняття: подібності і розбіжності. Художня імітативність vs. художня взаємодія множинних кодів.	6	1	1	4	6	1	1	4
6.3.	Художня мультимодальність: типологія виявів (експліцитна, або зовнішня, експлікована, або вбудована/прихована, інтегрована).	5	1		4	5	1		4

6.4.	Парадигма мобільності в когнітивно-поестологічних студіях. Мобільна стилістика. Вектори художньої мобільності. Конгруентна і неконгруентна мобільність.	3			3	3			3
	Разом годин за модулем 1	90	20	10	60	90	20	10	60
	Усього годин	90	20	10	60	90	20	10	60

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

1. Белєхова, Л. І. (2002). *Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект*. Херсон: Айлант.
2. Колесник, Д. М. (1996). *Концептуальне пространство авторської метафори в творчестві А. Мердок*: дисс. ... канд. філол. н.: спец. 10.02.04 – германські мови / КНЛУ. Київ.
3. *Краткий словарь когнитивных терминов* (1997). / Кубрякова Е.С., Демьянков В.З., Панкрац Ю.Г., Лузина Л.Г. М.: Изд-во МГУ.
4. Лакофф, Дж., Джонсон, М. (2004). *Метафори, котрими ми живем*. М.: Едиториал УРСС.
5. *Логический анализ языка. Культурные концепты*. (1991). Под ред. Н.Д. Арутюновой. М.: Наука.
6. Мартынюк, А. П. (2012). *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна.
7. Приходько, А. М. (2008). *Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики*. Запоріжжя: Прем'єр.
8. Bröne, G., J. Vandaele (eds.). (2009). *Cognitive Poetics: Goals, Gains and Gaps*. Berlin; N.Y.: Mouton de Gruyter.
9. Burke, M. (2001). Iconicity and literary emotion. *European Journal of English Studies*. 5 (1). 31–46.
10. Dirven, R. and M. Verspoor. (1998). *Cognitive Exploration of Language and Linguistics*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins.
11. Eco, U. (1990). Small worlds. U. Eco. *The Limits of Interpretation*. Bloomington: Indiana University Press. 64–82.
12. Fauconnier, G. and M. Turner. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. N.Y.: Basic Books.
13. Grady, J., T. Oakley, and S. Coulson. (1999). Blending and Metaphor. In Gibbs, Raymond W., Jr. and Gerard J. Steen (eds.). *Metaphor in Cognitive Linguistics*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins. 101–124.
14. Kövecses, Z. (2001). *Metaphor: A Practical Introduction*. N.Y.: Oxford University Press.
15. Kress, G. (2009). *Multimodality. A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication*. N.Y.; London: Routledge.
16. Ryan, M.-L. (1991). *Possible Worlds, Artificial Intelligence and Narrative Theory*. Bloomington; Indianapolis: Indiana University Press.
17. Stockwell, P. (2002). *Cognitive Poetics: An Introduction*. L.: Routledge.

Додаткова:

1. Бабельюк, О. А. (2009). *Принципи постмодерністського текстотворення сучасної американської прози малої форми*. К.; Дрогобич: ТзОВ «Вимір».
2. Баранов, А. Г. (1993). *Функционально-прагматическая концепция текста*. Ростов-на-Дону: РГУ.
3. Башляр, Г. (2004). *Избранное. Поэтика пространства*. М.: «Российская политическая энциклопедия».
4. Волкова, С. В. (2015). *Міфологні образи в сучасних амеріндіанських прозових текстах*. Херсон: Айлант.
5. Кагановська, О. М. (2002). *Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя)*. К.: Вид. центр КНЛУ.
6. Лакофф, Дж. (2004). *Женщины, огонь и опасные вещи: что категории языка говорят нам о мышлении*. М.: Языки славянской культуры.
7. Маріна, О. С. (2015). *Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні (на матеріалі сучасного англомовного поетичного дискурсу)*. Херсон: Айлант.
8. Молчанова, Г. Г. (2007). *Английский как неродной: стиль, культура, коммуникация*. М.: ОЛМА Медиа Групп (розділ про семантику художнього тексту).
9. Ніконова, В. Г. (2007). *Трагедійна картина світу в поезії Шекспіра*. Дніпропетровськ: Вид-во ДУЕП.
10. Радзівєвська, Т. В. (2010). *Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту. Текст – соціум – культура – мовна особистість*. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство».
11. Селіванова, О. О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К.
12. Трубенко, І. А. (2010). *Художня метонімія та її дискурсивний потенціал у прозі англійського модернізму (на матеріалі творів Вірджинії Вулф і Девіда Герберта Лоуренса)*: дис. ... канд. філол.н.: 10.02.04 – германські мови / КНЛУ. Київ.
13. Шершньова, А. В. (2015). *Образотворення в англомовних орієнтальних поетичних мініатюрах: когнітивно-семіотичний аспект*. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго.
14. Brandt, L. and P.A. Brandt. (2005). Making sense of a blend: A cognitive-semiotic approach to metaphor. *European Journal of English Studies*. 9 (2). 117–130.
15. Burke, M. (2010). *Literary Reading, Cognition and Emotions. An Exploration of the Oceanic Mind*. N.Y.; London: Routledge.
16. Evans, V., B.K. Bergen, J. Zinken (eds.). (2007). *The Cognitive Linguistics Reader*. London: Equinox Publishing.
17. Damasio, A.R. (200). *Descartes' Error. Emotion, Reason, and the Human Brain*. N.Y.: Quill.
18. Dirven, R. and R. Poring (2002). *Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast*. Berlin; NY: Mouton de Gruyter.
19. Doležel, L. (1998). *Heterocosmica. Fiction and Possible Worlds*. Baltimore; London: The John Hopkins University Press.
20. Doležel, L. (1990). *Occidental Poetics. Tradition and Progress*. Lincoln; London: University of Nebraska Press.
21. Freeman, M.H. (2000). Poetry and the scope of metaphor: Toward a cognitive theory of literature. In Barcelona, A. (ed.). *Metaphor and Metonymy of the Crossroads: A Cognitive Perspective*. Berlin; NY: Mouton. 253–281.
22. Gavins, G., and G. Steen (eds.). (2003). *Cognitive Poetics in Practice*. London, NY: Routledge.
23. Hiraga, M. K. (2005). *Metaphor and Iconicity: A Cognitive Approach to Analysing Texts*. London: Palgrave Macmillan, 2005.
24. Gavins, J. (2007). *Text World Theory. An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

25. Kövecses, Z. (2000). *Metaphor and Emotion. Language, Culture and Body in Human Feeling*. Cambridge; Paris: Cambridge University Press; Edition de la Maison des Sciences de l'Homme.
26. Kress, G. and Th. van Leeuwen. (2001). *Multimodal Discourse. The Modes and Media of Contemporary Communication*. London: Arnold.
27. Lakoff, G. (1990/1987). *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*. Chicago and London: University of Chicago Press.
28. Lakoff, G., M. Johnson. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago and London: The University of Chicago Press.
29. Lakoff, G., Turner M. (1997). *More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
30. Miall, D.S. (2006). *Literary Reading: Empirical and Theoretical Studies*. N.Y. etc.: Peter Lang.
31. Minsky, M. (1985). *The Society of Mind*. N.Y. etc.: Sincon and Schuster.
32. Nørgaard N., B. Busse and R. Montoro. (2010). *Key Terms in Stylistics*. London; N.Y.: Continuum.
33. Nänny, M. and O. Fischer (eds.). (1999). *Form Mining Meaning: Iconicity in Language and Literature*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins. (і ще 10 томів з цієї ж серії)
34. Semino E. (1997). *Language and World Creation in Poems and Other Texts*. London; N.Y.: Longman.
35. Semino, E. and J. Culpeper (eds.). (2002). *Cognitive Stylistics. Language and Cognition in Text Analysis*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins.
36. Tsur R. (1992). *Toward a Theory of Cognitive Poetics*. Amsterdam etc.: Elsevier Science Publishers, 1992.
37. Turner, M. (ed.). (2006). *The Artful Mind*. Oxford etc.: Oxford University Press.
38. Turner M. (1996). *The Literary Mind: The Origins of Thought and Language*. N.Y.: Oxford University Press.
39. Veivo, H., B. Pettersson and M. Polvinen (eds.). (2005). *Cognition and Literary Interpretation in Practice*. Helsinki: Helsinki University Press.
40. Werth P. (1999). *Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse*. Harlow: Longman.

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Посилання на електронні ресурси (не тільки відкриті), на яких розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни – приклади контрольних та екзаменаційних завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо).

Вибрані публікації проф. О. П. Воробйової з когнітивної поетики

Загальні питання:

1. (2004). Когнітивна поетика: здобутки і перспективи. *Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна*. 635. 18–22.
- 2.(2000). Когнітивний аспект зіставної семантики художнього тексту. *Проблеми романо-германської філології*: Мат-ли міжнар. наук. конф. "Міжмовні та міжлітературні контакти: теорія і практика", Ужгород, 25-26 вересня 2000 р. Ужгород: Закарпаття. 208–211.
3. (2004). Когнітивна поетика в Україні: напрями досліджень. *Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес*: Мат-ли Міжнар. наук. конф. / Чернівецький нац. ун-т імені Юрія Федьковича, 25-26 листопада 2004 р. Чернівці: ЧНУ. 37–38.
- 4.(2005). Когнітивна поетика в потебнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 6. 18–25.
5. (2013). Лінгвістика сьогодні: реінтерпретація епистеми. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 16(2). 41–47.

6. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.

Лінгвоконцептологія і художня концептологія:

7. (2011). Когнітологія як експерієнційний міф: методика концептуального аналізу тексту. *Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної практики: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / Дніпропетровськ, ДНУ імені Олеся Гончара, 8-9 грудня 2011 р.* Дніпропетровськ: ДНУ. 8–10.
8. (2011). Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 14(2). 53–64.
9. (2013). Концептологія в Україні: обзор проблематики. *Лінгвоконцептологія: перспективні напрямки: монографія / авт. кол.: А.Э. Левицкий, С.И. Потапенко, О.П. Воробьева и др.; под ред. А.Э. Левицкого, С.И. Потапенко, И.В. Недайновой.* Луганск: Изд-во ГУ "ЛНПУ имени Тараса Шевченко". 10–37.
10. (2013). РІЧ як антиконцепт у творах художнього модернізму: лінгвофілософські аспекти естетики негативності. *Вісник КНЛУ. Сер. Історія. Економіка. Філософія*. 18. 11–22.

Когнітивна емотіологія й емоційний резонанс:

11. (2006). Ідея резонансу в лінгвістичних дослідженнях. Тараненко О.О. (відп. ред.). *Мова. Людина. Світ: До 70-річчя проф. М.П. Кочергана*. 36. наук, статей. К.: Вид. центр КНЛУ. 72–86.
12. (2006). Эмоциональный резонанс сквозь призму ментальной симуляции. *Международный конгресс по когнитивной лингвистике: Сб. материалов / ИЯ РАН, Тамбовский ГУ им. Г.Р. Державина, Российская ассоциация лингвистов-когнитологов, 26-28 сентября 2006 г., Тамбов.* Тамбов: Изд-во ТГУ. 46–48.
13. (2008). Стишов О.А. (відп. ред.). Поетика хвиль в контексті емоційного резонансу (нарис з когнітивної емотіології). *Мова, культура й освіта в сучасному світі*. 36. наук. праць до 90-річчя д.філол.н., проф. Романовського О.К. К.: Вид. центр КНЛУ. 126–135.

Евристика художнього тексту:

14. (2007). Поетика рефлексії у творах англійського модернізму (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова*. 12. Вип. 3. *Філологія: мовознавство*. 47–55.
15. (2009). Вирджиния Вулф и поэтика инсайта. *Горизонты современной лингвистики: Традиции и новаторство*. Сб. в честь Е.С. Кубряковой. М.: Языки славянских культур. 764–776.
16. (2009). Евристика модерністського дискурсу у когнітивно-поетологічному висвітленні (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 12(1). 31–43.
17. (2008). Модернистский дискурс: причуды и прозрения (на материале рассказов Вирджинии Вулф). *Язык и дискурс в статике и динамике: Тезисы докладов Международной научной конференции / Минск, Беларусь, 14-15 ноября 2008 г.* Минск: МГЛУ. 25–27.

Іконічність, інтермедіальність і мультимодальність:

18. (2010). Словесная голография в пейзажном дискурсе Вирджинии Вулф: модусы, фракталы, фузии. *Когніція, комунікація, дискурс: Електронний збірник наукових праць. Серія "Філологія"*. Харків. 1. 47–74. Режим доступу: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypusk-nol-2010>

19. (2011). Равлик і метелик у вирі буття: когнітивні аспекти художнього символізму. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 14(1). До ювілею проф. О.М. Мороховського. 25–34.
20. (2012). Смак "Шоколаду": інтермедіальність й емоційний резонанс. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 15(1). 5–11.
21. (2012). Спокушання музикою: емоційна аура музичних мотивів у художній прозі (когнітивний етюд). *Світ емоцій у дзеркалі когніції: мова, текст, дискурс: Тези доповідей Круглого столу, присвяченого ювілею проф. О.П. Воробйової (27 вересня 2012 р., КНЛУ)*. К.: Вид. центр КНЛУ. 34.
22. (2012). Caught in the web of worlds: Postmodernist wanderings through the ASC labyrinth in Kazuo Ishiguro's *The Unconsoled* – Philosophy, emotions, perception. In Dąbrowska, Marta, Justyna Leśniewska and Beata Piątek (eds.). *Languages, Literatures and Cultures in Contact: English and American Studies in the Age of Global Communication: Vol. 2: Language and Culture*. Krakow: Tertium. 37–56.
23. (2010). Пейзажний дискурс у культурному просторі модернізму: оптика і геометрія. *Слово й текст у просторі культури: Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 80-річчю з дня народження професора О.М. Мороховського / КНЛУ, 26-27 листопада 2010 р.* К.: Ленвіт. 9–10.
24. (2014). Multimodality of the real and virtual in Virginia Woolf's "A Simple Melody": Cognitive and affective implications. *Мова – література – мистецтво: когнітивно-семіотичний інтерфейс: Мат-ли Міжнародної наукової конференції / КНЛУ, Київ, 25-27 вересня 2014 р.* К.: Вид. центр КНЛУ. 17.
25. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97
26. (2015). Семантика и прагматика эфемерного в художественном дискурсе Вирджинии Вулф. Горлатов А.М. (отв. ред.). *Семантика и прагматика языковых единиц: тезисы докл. Междунар. науч. конф., Минск, 11-12 мая 2015 г.* Минск: МГЛУ. 32–33.
27. (2015). Мімезис примарного в художньому дискурсі Вірджинії Вулф. *Записки з романо-германської філології*. Одеса: КП ОМД. 1(34). 25–30.

Концептуальна тропейка та когнітивний стиль:

28. (2010). Метафори про метафору: дидактичний сценарій. *Записки з романо-германської філології Одеського національного ун-ту ім. І.І. Мечникова*. Одеса: Фенікс. 25. 76–83.
29. (2002). Художественная семантика: когнитивный сценарий. *С любовью к языку: Сб. наук. тр., посвященный Е.В. Кубряковой*. М., Воронеж; ИЯРАН, ВГУ. 379–384.
30. (2004). Вирджиния Вулф в аспекте языковой личности: когнитивный этюд. *Язык и транснациональные проблемы: Мат-лы Междунар. конф. / ИЯ РАН, Тамбовский гос. ун-т, Ин-т развития языка и литератур (Австрия, Вена), 22-24 апреля 2004 г.* М.; Тамбов: ТГУ. 50–56.
31. (2005). "The Mark on the Wall" and literary fancy: A cognitive sketch. In Veivo, H., V. Pettersson and M. Polvinen (eds.). *Cognition and Literary Interpretation in Practice*. Helsinki: Helsinki University Press. 201–217.
32. (2007). Еволюція образу тексту у філологічних студіях. *Мова і культура. (Науковий журнал)*. К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго. 9. ІУ(92). *Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту*. 125–130.
33. (2008). Образ текста в ментальных репрезентациях: когнитивно-семиотический подход. *Записки з романо-германської філології*. Вип.20: Ювілейний. Присвячений 80-річчю проф. В.А. Кухаренко. Одеса: Фенікс. 25–32.

Концептуальна інтеграція і можливі світи:

34. (2013). Художній текст: у пошуках метаметоду інтерпретації. *Англістика та американістика*. Зб. наукових праць. 10. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ. 7–11.
35. (2000). Сюжетное напряжение сквозь призму конфликта ментальных пространств (опыт концептуального анализа). *Когнитивная семантика: Мат-лы 2-ой междунар. Школы-семинара по когнитивной лингвистике*, Тамбов, Тамбовский госун-т, 11-14 сентября 2000 г. Ч. 1. Тамбов: ТГУ. 123–125.
36. (2001). Conceptual blending in narrative suspense: Making the pain of anxiety sweet. *ICCL 2001: Abstracts 7th International Conference in Cognitive Linguistics / University of California, Santa Barbara, July 22-27*. 188–189.
37. (2002). Художественная семантика: когнитивный сценарий. *С любовью к языку: Сб. наук. тр., посвященный Е.В. Кубряковой*. М., Воронеж; ИЯРАН, ВГУ. 379–384.
38. (2004). Вирджиния Вульф в аспекте языковой личности: когнитивный этюд. *Язык и транснациональные проблемы: Мат-лы Междунар. конф. / ИЯ РАН, Тамбовский гос. ун-т, Ин-т развития языка и литератур (Австрия, Вена), 22-24 апреля 2004 г. М.; Тамбов: ТГУ*. 50–56.
39. (2005). Когнітивна поетика в потєбнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 6. 18–25.
40. (2013). Лингвистика сегодня: реинтерпретация эпистемы. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 16(2). 41–47.
41. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication* Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.
42. (2016). Кохання і можливі світи: когнітивний етюд. *Мова, мовлення, комунікація*. Збірка статей на честь ювілею О. І. Стеріополо. К.: Вид. центр КНЛУ. 363–375.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потреби)

Навчальна дисципліна передбачає регулярне використання мультимедійної техніки (комп'ютер, мультимедійний проектор, Інтернет), яким обладнана ауд. 320 (І корпус) – Науково-навчальний Центр когнітивних і семіотичних досліджень, де проводяться заняття з аспірантами-слухачами цього курсу.